Układy programowalne, część 4

W tej części cyklu dokończymy omówienie poleceń preprocesora kompilatora CUPL, omówimy także rozszerzenia nazw sygnałów przydatne podczas realizacji projektów na układach GAL16V8, 18V8, 20V8 i 22V10.

Polecenie $ENDIF

Jak wspomniano w poprzednim odcinku cyklu, polecenie to służy do zaznaczania końca opisu HDL kompilowanego warunkowo, którego początek wskazuje jedno z poleceń: $IFDEF lub $IFNDEF.

Format polecenia jest następujący:

```
$ENDIF
```

Polecenia warunkowej kompilacji mogą być zagnieżdżane, przy czym należy pamiętać o tym, żeby każdy poziom zagnieżdżenia zaznaczony poleceniem $IFDEF lub $IFNDEF został „zamknięty” poleceniem $ENDIF.

Przykład:

```
$IFDEF argument_1
pin 1 = we1;
pin 2 = we2;
$IFDEF argument_2
pin 3 = ramka_a;
pin 4 = rom_sel;
$ENDIF
pin 5 = in_rcs;
pin 6 = rs_dek;
$ENDIF
```

Polecenie $ELSE

Jest to polecenie, za pomocą którego można tworzyć lokalne rozgałęzienia kompilacji warunkowej, której obszar zaznaczono jednym z poleceń: $IFDEF lub $IFNDEF.

Działanie polecenia jest następujące: jeżeli warunek testowany przez polecenia $IFDEF i $IFNDEF jest spełniony (czyli opis znajdujący się za nimi jest kompilowany), to opis po poleceniu $ELSE jest ignorowany. Jeżeli natomiast testowany przez polecenia $IFDEF i $IFNDEF warunek nie jest spełniony, opis HDL znajdujący się po nich jest ignorowany, a kompilacji jest poddawany opis po poleceniu $ELSE.

Format polecenia jest następujący:

```
$ELSE
```

Przykład:

```
$DEFINE Wersja 1
$IFDEF Wersja
pin 1 = mem_req;
pin 2 = io_req;
$ELSE
pin 1 = io_req;
pin 2 = mem_req;
$ENDIF
```

W przedstawionym przykładzie można zdecydować o sposobie przypisania sygnałów do wyprowadzeń układu zmieniając nazwę zdefiniowanej stałej lub przez usunięcie linii zawierającej jej definicję ($DEFINE Wersja 1).

Polecenie $REPEAT

Za pomocą tego polecenia można automatyzować tworzenie opisów HDL, które składają się z wielu takich samych bloków funkcjonalnych, różniących się jedynie indeksem. Zakres wartości indeksu musi się mieścić w zakresie 0...1023.

Format tego polecenia jest następujący:

```
$REPEAT index=[liczba_0, liczba_1,...liczba_n]
    powielany opis
    z elementami
    indeksowanymi
$REPEND
```

Preprocesor przed kompilacją projektu „rozwija” opis, tworząc odpowiednią (wynikającą z zakresu indeksu) liczbę bloków funkcjonalnych. Indeksowanie nie musi przebiegać kolejno od liczby 0 do liczby *n*, ale w takim przypadku konieczne jest jawne podanie kolejnych wartości indeksów

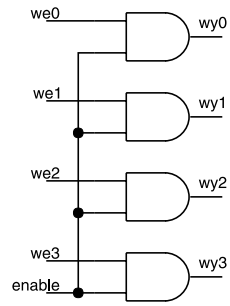

Rys. 19

([liczba_0, liczba_1,...liczba_n]). Jeżeli indeksowanie ma przebiegać kolejno w podanym przedziale, użytkownik może podać tylko najmniejszą i największą wartość z przedziału indeksowania ([liczba_1..liczba_n]).

Przykład:

```
$REPEAT i = [0..3]
  wy{i} = we{i} & enable;
$REPEND
```

Wynikiem działania preprocesora jest następujący opis HDL, odpowiadający układowi pokazanemu na **rys. 19**:

```
wy0 = we0 & enable;
wy1 = we1 & enable;
wy2 = we2 & enable;
wy3 = we3 & enable;
```

Oczywiście, za pomocą polecenia $REPEAT można „rozwijać” znacznie bardziej skomplikowane bloki funkcjonalne, niż pokazany w przykładzie. Podczas „rozwijania” opisu można wykorzystywać także operatory arytmetyczne, czego przykład pokazano poniżej:

```
FIELD licznik = [wy2..wy0];
```

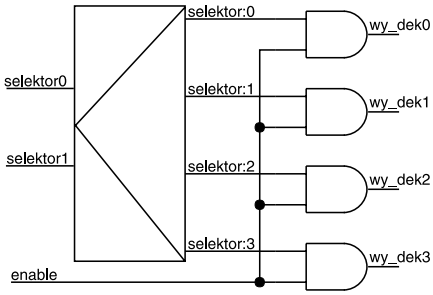

Rys. 20

```
SEQUENCE licznik {
$REPEAT i = [0..7]
  PRESENT {i}
  IF zliczaj & reset NEXT {(i+1)%(8)};
  IF !reset NEXT {0};
  DEFAULT NEXT {i};
$REPEND
}
```

Przedstawiony przykład po działaniu preprocesora wygląda następująco:

```
FIELD licznik = [wy2..wy0];
SEQUENCE licznik {
PRESENT 0
  IF zliczaj & reset NEXT 1;
  IF !reset NEXT 0;
  DEFAULT NEXT 0;
PRESENT 1
  IF zliczaj & reset NEXT 2;
  IF !reset NEXT 0;
  DEFAULT NEXT 1;
PRESENT 2
  IF zliczaj & reset NEXT 3;
  IF !reset NEXT 0;
  DEFAULT NEXT 2;
PRESENT 3
  IF zliczaj & reset NEXT 4;
  IF !reset NEXT 0;
  DEFAULT NEXT 3;
PRESENT 4
  IF zliczaj & reset NEXT 5;
  IF !reset NEXT 0;
  DEFAULT NEXT 4;
PRESENT 5
  IF zliczaj & reset NEXT 6;
  IF !reset NEXT 0;
  DEFAULT NEXT 5;
PRESENT 6
  IF zliczaj & reset NEXT 7;
  IF !reset NEXT 0;
  DEFAULT NEXT 6;
PRESENT 7
  IF zliczaj & reset NEXT 0;
  IF !reset NEXT 0;
  DEFAULT NEXT 7;
}
```

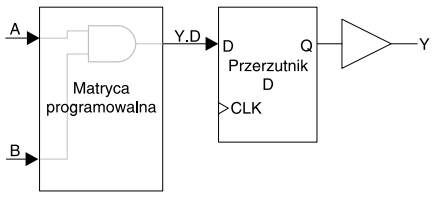

Rys. 21

Polecenie $REPEND

Uważni Czytelnicy zauważyli z pewnością, że polecenie $REPEND jest używane do zaznaczania końca fragmentu opisu HDL, który jest „rozwijany" zgodnie z ustalonym przez użytkownika indeksowaniem. Każde polecenie $REPEAT musi zostać odwołane przez $REPEND, nie jest możliwe zagnieżdżanie poleceń $REPEAT.

Format tego polecenia jest następujący:

```
$REPEND
```

Polecenie $MACRO

Za pomocą tego polecenia użytkownik może tworzyć własne makrofunkcje wywoływane w opisie HDL nadaną im nazwą i odpowiednimi parametrami. Jeżeli w projekcie makrofunkcja nie jest wykorzystywana, to jej opis HDL nie jest kompilowany.

W opisie makrofunkcji można używać operatorów arytmetycznych, przy czym – podobnie jak ma to miejsce w przypadku polecenia $REPEAT – wszystkie działania muszą być ujęte w nawiasy półokrągłe.

Format polecenia:

```
$MACRO nazwa argument_1 argument_
2...argument_n
      opis HDL makofunkcji
$MEND
```

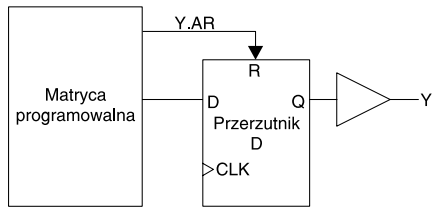

Rys. 22

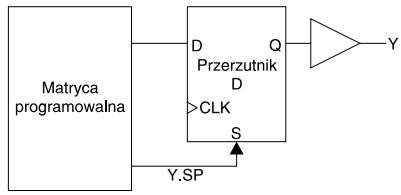

Rys. 23

Za pomocą makrofunkcji można na przykład tworzyć biblioteki gotowych bloków logicznych, na przykład będących odpowiednikami standardowych układów TTL.

Przykład (odpowiednik układu TTL 7474 – podwójny przerzutnik D):

```
$MACRO TTL7474 P1 P2 P3 P4 P5 P6 P7 P8 P9 P10
P11 P12 P13 P14
P5.d = P2;
P5.ck = !P3;
P5.ar = !P1;
P5.ap = !P4;
P6 = !P2;
P9.d = P12;
```

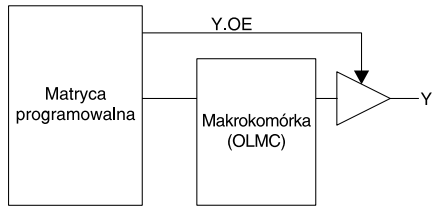

Rys. 24

W przypadku, gdy nie wykorzystujemy wejść lub wyjść makrofunkcji, w chwili jej wywołania w miejsca parametrów odpowiadającym liniom niewykorzystanym należy wstawić słowo kluczowe NC.

```
P9.ck = !P11;
P9.ar = !P13;
P9.ap = !P10;
P8 = !P12;
$MEND
```

Przykład (odpowiednik układu TTL 7402 – czterech dwuwejściowych bramek NOR):

```
$MACRO TTL7402 P1 P2 P3 P4 P5 P6 P7 P8 P9 P10
P11 P12 P13 P14
P3 = !(P1 # P2);
P6 = !(P4 # P5);
P8 = !(P9 # P10);
P11 = !(P12 # P13);
$MEND
```

Tworzone za pomocą makrofunkcji bloki funkcjonalne mogą być parametryzowane, co oznacza, że odpowiednio przygotowany opis licznika lub dekodera może być wykorzystywany w opisie projektu dla dowolnej liczby bitów (czyli np. jako licznik 4- i 12-bitowy lub jako dekoder 2->4 i 3->8 linii).

Przykład:

```
$MACRO dekoder l_bitow sel wy inh;
  FIELD dek = [sel{l_bitow-1}..0];
  $REPEAT i = [{(2**l_bitow)-1}..0]
     wy{i} = dek:'h'{i} & inh;
  $REPEND
$MEND
```

Wywołanie tej makrofunkcji (w wyniku rozwinięcia której powstaje dekoder z wejściem zezwalającym) wygląda na przykład następująco:

```
dekoder (2, selektor, wy_dek, inh_ext);
```

Po takim wywołaniu preprocesor generuje następujący opis HDL (odpowiadający mu, uproszczony schemat logiczny pokazano na **rys. 20**):

```
FIELD dek = [selektor1..0];
  wy_dek3 = dek:'h'3 & inh_ext;
  wy_dek2 = dek:'h'2 & inh_ext;
  wy_dek1 = dek:'h'1 & inh_ext;
  wy_dek0 = dek:'h'0 & inh_ext;
```

Dobrym zwyczajem jest przechowywanie makrodefinicji w zewnętrznym pliku. W CUPL-u przyjęto, że rozszerzeniem nazw plików zawierających makrofunkcje jest litera „m" (*.m). Korzystanie z tych plików umożliwia polecenie $INCLUDE, które opisano w poprzednim numerze EP.

Polecenie $MEND

Jest to polecenie, za pomocą którego jest zaznaczany koniec każdej makrofunkcji (czyli polecenia $MACRO i $MEND muszą tworzyć pary i nie mogą być zagnieżdżane).

Format:

```
$MEND
```

Rozszerzenia nazw zmiennych

Rozszerzenia nazw zmiennych są wykorzystywane w celu określenia specjalnej funkcji sygnału, źródła jego pochodzenia lub celu. Dzięki rozszerzeniom użytkownik może bezpośrednio operować na sygnałach niedostępnych na zewnątrz układu scalonego.

Tab. 11. Rozszerzenia nazw zmiennych przydatne podczas korzystania z układów GAL22V10

Nazwa	Położenie względem znaku równości w równaniach logicznych	Opis
.AR	L	Asynchronous Reset – asynchroniczne zerowanie przerzutnika
.SP	L	Synchronous Preset – synchroniczne ustawianie przerzutnika
.OE	L	Output Enable – sygnał sterujący pracą bufora trójstanowego
.D	L	Wejście danych przerzutnika D

Przykład:

```
pin 1 = A;
pin 2 = B;
pin 19 = Y;
Y.D = A & B;
```

Wynikiem przedstawionego zapisu jest przypisanie do wejścia D przerzutnika iloczynu logicznego sygnałów A i B, jak pokazano to na **rys. 21**.

CUPL obsługuje 42 rodzaje rozszerzeń, z których dla początkujących (przy założeniu, że dalsza część kursu będzie poświęcona głównie projektom realizowanym na układach GAL22V10) najistotniejsze są te, które przedstawiono w **tab. 11**. Na **rys. 22...24** pokazano graficzną interpretację znaczenia przedstawionych rozszerzeń.

Piotr Zbysiński, EP
piotr.zbysinski@ep.com.pl